

Celem projektu “Swoboda przepływu usług w modelu gospodarki dzielenia się – wyzwania regulacyjne na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej” jest udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy obowiązujące przepisy prawa UE pozwalają na zapewnienie swobody przepływu usług (świadczenia i odbierania) na rynku wewnętrznym w ramach rozwijającego się w okresie ostatnich kilku lat nowego modelu prowadzenia działalności, tzn. gospodarki dzielenia się (ang. collaborative economy model, sharing economy), czy też raczej – wyzwania i ryzyka związane z przepływem usług w ramach gospodarki dzielenia się wymagają podjęcia działań prawodawczych i nowego podejścia do tej kwestii na poziomie Unii Europejskiej.

Świadczenie usług w modelu gospodarki dzielenia się zyskuje na znaczeniu społecznym i gospodarczym na świecie, w tym także w Unii Europejskiej i jej państwach członkowskich. W chwili składania wniosku najbardziej znanym przykładem takich usług jest Uber w sektorze transportu oraz Airbnb w sektorze noclegów turystycznych, lecz rynek usług obejmuje także inne usługi profesjonalne (takie jak sprzątanie, drobne naprawy, usługi hydraulika, elektryka, etc. oraz usługi doradztwa prawnego, tłumaczeń, itd.).

W tym modelu prowadzenia działalności gospodarczej uczestniczą usługodawcy dzielących się swoimi dobrami, zasobami, czasem lub umiejętnościami (mogą to być osoby fizyczne oferujące usługi okazjonalnie lub usługodawcy zawodowo zajmujący się świadczeniem usług), odbiorcy tych usług oraz pośrednicy łączący – za pośrednictwem platformy internetowej – dostawców z odbiorcami usług i ułatwiających transakcje między nimi. Jeżeli usługi te są świadczone w zamian za wynagrodzenie i w sposób transgraniczny, wówczas wchodzi one w zakres zainteresowania prawa Unii Europejskiej, w szczególności swobody przepływu usług (art. 49 TFUE) oraz szeregu innych aktów prawa UE.

Zdecydowaliśmy się podjąć badania w tej dziedzinie mając na względzie z jednej strony, że rynek usług świadczonych w modelu gospodarki dzielenia się rozwija się w UE bardzo dynamicznie, a z drugiej strony, że przepływ usług świadczonych w ten sposób może być istotnie ograniczany przez przepisy krajowe państw członkowskich oraz niektóre przepisy prawa Unii Europejskiej.

Głównym celem projektu jest zatem zweryfikowanie, czy zidentyfikowane potrzeby podmiotów działających w modelu gospodarki dzielenia się (ochrona ich praw, w szczególności korzystanie ze swobodnego świadczenia usług na rynku wewnętrznym; pewność prawna prowadzonej działalności; ochrona odbiorców usług w szczególności w odniesieniu do ich jakości) są w wystarczającym stopniu zaspokajane na podstawie obowiązujących przepisów prawa UE czy też – konieczne jest podjęcie działań prawodawczych na poziomie Unii.

Przewidujemy, że w wyniku badań zostaną sformułowane wnioski dotyczące optymalnego modelu regulacji prawnej świadczenia usług w ramach gospodarki dzielenia się. Połączenie analizy obowiązującego prawa UE (mającego zastosowanie do usług świadczonych transgranicznie w ramach gospodarki dzielenia się) z jednej strony oraz analizy zgodności z obowiązującym prawem UE dotychczasowej praktyki państw członkowskich w tym obszarze, pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy autonomia państw członkowskich (tak jak wynika obecnie z prawa UE) powinna być w tym zakresie zachowana, czy też konieczne byłoby podjęcie działań legislacyjnych na poziomie UE (i w jakich obszarach).